بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2022/HC-A/02-07
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: މުޙައްމަދު ވަޙީދު / ރޯޒަރީ، ސ.މަރަދޫ
- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތް: ސިކިންޓޯ އިންޝުއަރަންސް ކޯޕަރޭޝަން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: އިންޝުއަރަންސްގެ މައްސަލަ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު ފާތިމަތު ފަރްޒާނާ

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް ޢަބްދުﷲ

ނިމުނު ތާރީޚު:
28 ޝަޢުބާން 1447
16 ފެބްރުއަރީ 2026

ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު: 23 ޞަފަރު 1444
19 ސެޕްޓެމްބަރު 2022

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 2391/Cv-C/2016
- **ނިންމި ކޯޓު:** ސިވިލް ކޯޓު
- **ބާވަތް:** *އިންޝުއަރަންސްގެ މައްސަލަ*
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:** 06 ނޮވެމްބަރު 2016
- **ނިމުނު ތާރީޚު:** 22 ޖޫން 2017

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

މުޙައްމަދު ޝަރީފު/ ރޯޒަރީ، ސ.މަރަދޫ

ވަކީލު ފަރާތް:

ޢަބްދުﷲ ޝަހީދު / ދަފްތަރު ނަންބަރު ކ 1980

އިސްތިއުނާފު ޖަވާބުދީ ފަރާތް

ސިލްކޯ އިންޝުއަރަންސް ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް

ވަކީލު ފަރާތް:

އަޙްމަދު މުނީރު / މުއާމަލާތުޗެމްބާސް

މަދަނީ- ތަޢާމުލު - އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއް ނިމުމުން- އިންޝުއަރަންސްގެ ފައިސާ ހޯދުން- ހެކިން ސާބިތުކުރުމުގެ ބުރަ ޙަވާލުވުން

ފަނޑިޔާރު ހަސަން ޝަފީޤުގެ ރައުޔު

ތަޢާރަފު

1. މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/98 ޤަޟިއްޔާއިން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2391/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުން، ބަލާފައިވާ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/HC-A/423 ޤަޟިއްޔާގައި، މުޙައްމަދު ވަޙީދުގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވާ [illegible] ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ [illegible] ހައިކޯޓުން [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާ އާއި 19 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ބާރުލިބިދޭގޮތުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

2. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގައި ދެއްވި ޙުކުމާއި ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 197-CR/95/2022/81 (15 ސެޕްޓެމްބަރު 2022) ސިޓީން މި މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުކަމާ އަދި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔުންތައް މި ކޯޓަށް ފޮނުވާފައިވެއެވެ.

ކަން ހިނގާފައިވާގޮތް

3. ސިޓީޒަން އިންޝުއަރަންސް ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ [illegible] "[illegible]" [illegible] އަލިފާނުގެ ހާދިސާއެއްގައި އަނދައިގެން ގެއްލުންވެފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއާ އެއްގޮތަށް [illegible] ވެރިފަރާތަށް ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ލިބެންޖެހޭ 1,350,000.00ރ. (އެއްމިލިއަން ތިންލައްކަ ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) ދިނުމަށް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން ދެކޮޅު [illegible] އެ [illegible] ޝަރީޢަތް [illegible] [illegible]

ސިލިންކޯ އިންޝުއަރަންސް ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ މައްޗަށް ސ.މަރަދޫ، [illegible]/ މުޙައްމަދު ވަކީލުގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުން އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2391/Cv-C/2016 ގެ ސިއްޤާއިން އެ މައްސަލަ ބަލާފައިވެއެވެ.

4. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2391/Cv-C/2016 ގެ ސިއްޤާގައި ހުކުމްކޮށްފައިވަނީ:

"ދެންފަހު، އިސްވެ ފާހަގަކޮށްދެވުނު ނުކުތާތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ބަލާއިރު، ބަޔާންކޮށްފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ބައްޔިނާތަކާއި ސިލިންކޯ އިންޝުއަރަންސް ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގައި އިންޝުއަރަންސް ކޮށްފައިވާ ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު P5565A-03-S "ޝާހިދާ" ނަމަކަށް ކިޔާ ދޯނިއަކީ 17 ޖޫން 2015 ވަނަ ދުވަހުގެ ހެނދުނު އަތޮޅުތެރޭގެ ބޭރުން އެއްގައި ދޯނި އަނދައިގެން ގެއްލިފައިވާ ދޯންޏެއްކަމާއި ބަޔާނަށް ވާއިރު އެ ދޯންޏާ ދިމާވި ހާދިސާ އާއި ގުޅިގެން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުން އެނގެން އޮތް ސާބިތުކަމަކާއި ގުޅިގެން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އިންޝުއަރަންސް ކުރުމަށް ހުށަހެޅި ގޮތަށް ދޯނި އަނދައިގެން ގެއްލިފައިވާ ހާދިސާގައި ދޯނީގެ ހިލޭ ނުބައި ކަމާއި މި ދޯންޏާ ގުޅުން ހުރި ޙާލަތްތަކުން ދަޢުވާ އިންޝުއަރަންސް ކޮމްޕެނީ ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު MLAU14SH000061 ގެ ޕޮލިސީގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ދޯނި އަނދައިގެން ދޯނީގެ ވިޔަފާރިއަށް ގެއްލުން ލިބިފައިވާ ނަމަ ދޯނި ހަމަޖެހުމަށް ގެއްލުން ދޯނީގެ އެއްވެސް މިކަމާ ބެހޭގޮތުން ސަރުކާރުން ސާބިތުކޮށްދޭން ނުކެރޭ ހެއްކެއް ހުށަހެޅުމަށް ފުރުސަތު ދެވުނު ނަމަވެސް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީގެ އިސްލާމް އިންޝުއަރަންސް ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދޯނިތަކުގައި މިކަމާ ބެހޭގޮތުން ނުވަތަ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއާއި ޚިލާފަށް ދޯނި ދުއްވާފައިވާކަން ސާބިތުނުވާތީ އަދި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދެވިފައިނުވާތީ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ގެއްލުން ލިބުނު ގެއްލުމަށް އިންޝުއަރަންސް ކޮމްޕެނީއިން ބަދަލު ދޭން ޖެހޭކަމަށް ޙުކުމްކުރާ ކަމާއި، މިއީ އިންޝުއަރަންސް ކޮމްޕެނީގެ ދަރަނީގެ ގޮތުގައި ދިނުމަށް ހުކުމްކޮށްފީމެވެ."

މި ޙުކުމް ނިމުނީއެވެ.

5. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2391/Cv-C/2016 ގެ ޙުކުމް އިސްތިއުނާފުކުރައްވައި މުޙައްމަދު ވަކީލުގެ ފަރާތުން ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން، ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/HC-A/423 ގެ ސިއްޤާއިން އެ މައްސަލަ ބަލާފައިވެއެވެ.

6. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/HC-A/423 ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމްކޮށްފައިވަނީ:

"ދަންނަވާ، އިސްތިއުނާފު ފޯރަމަށްހުށަހެޅުނު ކަންކަން އަޑުއެހުމުގެ މަރުޙަލާގައި އެބަ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2391/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި އެ ކޯޓުން ކުރައްވާފައިވާ ހުކުމް އިސްތިއުނާފުކުރައްވާފައިވާ އަދި، ސ.ހިތަދޫ، ފެހިވިލާ/ މުޙައްމަދު ވަޙީދުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް އެ ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ހުކުމް ބާތިލުކޮށް އަލުން ޝަރީޢަތް ހިންގުމަށްޓަކައި އަދި ފޯރަމަށް ސަމާލުކަން ދެވުމަށްޓަކައި، މިމައްސަލަ ބަލާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަރާތުން އިޢާދަކުރުމަށް ހުކުމްކޮށްފީމެވެ."

މިފަދައިންނެވެ.

7. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/HC-A/423 ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުން، މުޙައްމަދު ވަޙީދުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރިއެވެ. އެ މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ބަލާފައިވަނީ އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/98 ޤަޟިއްޔާއިންނެވެ.

8. އެންމެފަހުން، މި މައްސަލައިގައި ބަލާފައިވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/98 ޤަޟިއްޔާގައި ބަލާނިންމާފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ހައިކޯޓުގައި، މުޙައްމަދު ވަޙީދުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމުގެ ހުށަހެޅުމެއް ނެގުމާއި، އެ ހުށަހެޅުމެއް ބަޔާންކުރެވިގެންނެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަކީ، ސ.ހިތަދޫ، ފެހިވިލާ/ މުޙައްމަދު ވަޙީދެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތަކީ، ސިވިލް ކޯޓު އިންސާފުއަށް ކޮށްފައި ވަކީލެއް ނެތެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަން

9. ސިވިލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ، މުޙައްމަދު ވަޙީދުގެ ފަރާތުގެ ހުށަހެޅި ޝަރުޢީ ހުށަހެޅުން ރިޕޯޓު ނުކުތާތަކުގައި، ރިޕޯޓު ނުކުތާ ސަބަބުން އެ ކޯޓުން ބަލައިނުގަނެވޭނެކަން.

10.ސިވިލް ކޯޓުގެ ހުކުމުގައި، "އުޖޫރަތުގެ ލިޔުމުގައިވާ ނުވަތަ އުޖޫރަ ހަވާލުކުރި ފައިސާއިން އުޖޫރަތުގައި އެއްވެސް މިހާރު ބަރަދުޖެހިފައިވާކަން ސާބިތުވާގޮތަށް ހާލު ހެއްކެއް ދަފްތަރު ކޯޓަށް ފައިސާއިން ހުށަހަޅާފައި ނުވާ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން.

11.ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރަމުން މުދައްޢާޢަލައިހި ވަކީލުގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ މައިގަނޑު ކަމަކީ، އެއްގޮތް ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުންތަކަށް، މައްސަލަ ނިންމާފައިވާއިރު، އުސޫލުގެ ސަބަބު ފުރިހަމަ ސިވިލް ކޯޓުން ބަލައިގަނެފައި ނުވާކަން.

12. ހައިކޯޓުން ހުކުމްގެ ވަނަވަރު ހުށަހެޅުމުގައި މުދައްޢާޢަލައިހި ވަކީލު ދިން މުއްދަތު (ދެ ދުވަސް) ގެ ތެރޭގައި ހުކުމްގެ މައްދާތަކާއި ކޯޓު ހިއްސާކޮށްފައިވާކަމުގައި، ނަމަވެސް، އެގެ ހަމަގެ ތަރުތީބުގައި އެ މައްދާތަކަށް ހިއްސާ ކުރައިވަނީކަން، "މުދައްޢާޢަލައިހި ވަކީލުގެ ފަރާތުން ހުކުމްގެ ވަނަވަރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ސާބިތުކުރައިނުވާތީ" ދެ އަހަރު ފަހަރަކު މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަމަށް، އެހެން، މައްސަލައިގެ ވާޖިބުތައް ބަލައިގަތުމަށް ހުށަހެޅި ސަފާރި ހިއްސާ ގެނައި ޒާތުގައިނުވާކަން.

13.މިގި މައްސަލައިގައި ކަނޑައަޅާފައި ގޮތަށް ބަލާއިރު، ހައިކޯޓުގެ ނިންމުމަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ އިންސާފުން ޝަރީޢަތްތަކުގެ ނިންމުމުގައި ކަމުގައި ނުދެކެކަން.

14.މުދައްޢާޢަލައިހި ވަކީލުގެ ފަރާތުން ހުކުމްގެ ވަނަވަރު ހައިކޯޓަށް ސާބިތުކުރައިނުވާތީ، ސަރުކާރުގެ ހިސާބު ހިނގައިދާ، ދެމި ތެދުވެއްޖެކަމުގައި، ޤާނޫނީ ގޮތުން އެއްވެސް މިހާރު ހުރިކަން ސާބިތު ކުރުވައިދިނުމަށް ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ގޮތުގެ ތެރެއިން، މުދައްޢާޢަލައިހި ވަކީލުގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިވާ ސަފާރި ދަ ހުކުމް ހައިކޯޓަށް ފޮނުވުމުގެ ގޮ ކޯޓުން މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ ގަވާއިދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤަވާއިދުގެ 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވެސް މައްސަލަ ހައިކޯޓަށް ބަލައިގަތުމަށް ކުރުމަށް ފެންނަކަން.

[illegible]

15.ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން މި މައްސަލަ [illegible]

[illegible] 2 [illegible]

[illegible]

[illegible]

16.[illegible] 6 [illegible] 6 [illegible] 5000ރ [illegible] 2015 [illegible]

[illegible]

ސ.މަރަދޫ، އަތޮޅުގެ، މުޙައްމަދު ސަޢީދުގެ ޝަރީޢަތް

17. މުޙައްމަދު ސަޢީދުގެ ޝަރީޢަތުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ މުޙައްމަދު ވަކީލު ހުށަހަޅާފައި، އޭނާގެ ނަމުގައި ލޯންޗެއް އޮންނަކަން އެނގޭކަމަށާއި، އޭނާއަށް އެނގޭގޮތުގައި އޮންނަގޮތުން މުޙައްމަދު ވަކީލުގެ ނަމުގައި އޮންނަނީ އެ ލޯންޗު އެކަނިކަމާ އެ ލޯންޗުގެ ނަން ނޭނގޭ ކަމަށެވެ. މުޙައްމަދު ވަކީލުގެ ލޯންޗުގެ ސްކިއްޕަރުގެ ޚިދުމަތުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރި ކަމަށާއި، މުސާރައަކީ، 4000ރ. (ހަތަރުހާސް ރުފިޔާ) ކަމަށް މުޙައްމަދު ސަޢީދުގެ ޝަރީޢަތުގައި ބުނެފައިވެއެވެ. ކޯޓުގައި ޑްރަގްކަމަށްބުނެވުނު ދުވަސްވަރު އަތޮޅުގެ ހިނގިކަމާއި، ހާދިސާ ހިނގި ތާރީޚު މީހާ ހަނދާން ނެތްކަމަށާއި، ހާދިސާ ހިނގިއިރު، އޭނާއާއެކު އަދި ބަޔަކު ވެސް ލޯންޗުގައި ހުރިކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، އަތޮޅުގެ ހާދިސާ ހިނގުމުން ކަނޑައެޅި ކަރީބަށް މުޙައްމަދު ސަޢީދުގެ ޝަރީޢަތުގައި ކިޔައިދީފައިވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ފާހަގަކުރި ކަންކަމުގެ ޚުލާޞާ

18. މި މައްސަލައިގައި ހައިކޯޓަށް ހާޒިރުކޮށް ނުގެން ޝާހިދުން ކޯޓުގައި އަމިއްލަ ހާދިސާ ހިނގިއިރު، ހުސައިން އަޙްމަދު އާއި މުޙައްމަދު ސަޢީދު ކޯޓުގައި ދޭތެރޭގައި ވިޔަކަން ސާބިތުވާކަމަށް މުޙައްމަދު ވަކީލުގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން އެދޭގޮތް

19. ޤަރާރު އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާއެއް އެއްވެސް ގޮތަކަށް ވާޤިޢާތަށް ސާބިތުކޮށްފައިވާ ކޯޓުން ސިވިލް ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކޮށްފައި ނުވާތީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި ވެސް އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން ނިކުތް ބިނާވެފައިވަނީ ހަމައެކަނި ކޯޓުގައި ހާދިސާ ހިނގިއިރު، އޭނާގައި މިހެން

[illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވާ 1,350,000ރ (އެއްމިލިއަން ތިންސަތޭކަ ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް އަދި އެއްފަހަރާ 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި [illegible] އަންގާ [illegible] [illegible] [illegible] އެދިފައެވެ.

އިސްތިއުނާފަށްއެދުނު ފަރާތުން ފާހަގަކުރި ކަންކަމުގެ ޚުލާސާ

20. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިވެރިން ހެކިބަސްދިނުމުން އެ ފަރާތްތަކަކީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތްތަކުގެ މުވައްޒަފުން ކަމަށް ބުނެފައިވިނަމަވެސް، އެ ހެކިވެރިންނަކީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތްތަކުގެ މުވައްޒަފުންކަން ސާބިތުކުރާނެ އެއްވެސް ލިޔުމެއް ހުށަހަޅާފައިނުވާކަމާއި، [illegible] [illegible] [illegible] މުވައްޒަފުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުކުރާނެ [illegible] [illegible] ހުށަހަޅައިގެންނުވާކަމާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު ޤާނޫނު 11/2022 (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

21. [illegible] ހެކިން ސާބިތުވާ ކަންތައްތައް ކަމަށް ފާހަގަކޮށް ތިރީގައިވާ ކަންކަން އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

21.1 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 8.5 ވަނަ [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ގޭސްފައިވާކަމާއި، ހާދިސާ ހިނގުމުގެ ކުރިން ދޯނީގައި ހުރި އަދުވާތުތަށް ސާމާނު އަދި އިންޖިނުން ދޯނިން ނަގާފައިވާކަން.

21.2 ހާދިސާއާ ގުޅިގެން 14 ސެޕްޓެމްބަރު 2015 ގައި މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ފަރާތުން ހަދާފައިވާ ޕޮލިސް ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުޅަނދުގައި މަސައްކަތްކުރި ފަޅުވެރިން ނުވެވުން 14 ޖުލައި 2015 އިން ފެށިގެން އުޅަނދު ބަނދަރުގައި އަޅާފައިވާ ކަމުންކަން.

21.3 ޕޮލިސް ރިޕޯޓުގައި، ހާދިސާ ހިނގިއިރު، ބަނދަރުގައި ތިބި އެންމެންނާ ސުވާލުކޮށްފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވި ނަމަވެސް، ޕޮލިސްގައި ދެއްކި ބަޔާނުގައި އެއްވެސް ސުވާލުތަކަކަށް އެނގޭން ނުދީކަމާއި، ހާދިސާގެ ހާދިސާއަށްބަލާއިރު، ޖުމްލަ އެ މީހުންނާ ސުވާލު ކުރިކަމަށް ބޭނުމެއް ނުވާކަން.

21.4 ޕޮލިސް ރިޕޯޓުގައި، ޕޮލިސް އިންޓެލިޖެންސް ރިޕޯޓު ހަވާލާދީ، އަލިފާނުގެ ހާދިސާއަށް، އަދި އިންޖިނުން ތާވަލުގެން ކުރިކަމެއްކަން އަޑުއިވިފައިވާކަމާއި، ހާދިސާ ހިނގުމުގެ ކުރިން ދޯނީގައި ހުރި އަދުވާތުތަށް ސާމާނު އަދި އިންޖިނުން ދޯނިން ނަގާފައިވާކަން.

22. ސަފުހާ ހަވާލާގެ ހަވާލާދެއްވުމުން ފާހަގަކުރެއްވި ކަންތައްތަކަކީ ދުން ތަރީގައިވާ ކަންކަން އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

22.1 މި ހަވާލާދިން ބުނާ ބުނުން ފިޔަވާ އެ ތިބުންނަށް ދޯނީގައި ތިބި ކުރަންޖެހޭ ބަޔާނެއްކަން ސާބިތުވާ އެއްވެސް ހެއްކެއް ޕޮލިސް ރިޕޯޓުތަކާއި، މިނިވަން ސަރުކާރު ރިޕޯޓުތަކާއި، އަދި ޕޮލިސް ރިޕޯޓުގައި ހަވާލާދީފައިވާ އެމް.އެން.ޑީ.އެފް ގެ "ފަޔަރ އެންޑް ރެސްކިއު ޓީމް" ގެ އިންސިޑެންޓް ރިޕޯޓުން ސާބިތުނުވާކަން.

22.2 އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހަވާލާދީ މި ހުކުމް ހުކުމްކުރެއްވުނު، އަލިފާނުގެ ހާދިސާ ހިނގިއިރު ދޯނީގައި ތިބިކަމަށް ބުނެފައިވީނަމަވެސް ސުވާލުކުރުމެއް ކަންތައްތަކަށް ހިނގާކަން ފާހަގަކުރެއްވި ކަމާއި، އަލިފާނުގެ ހާދިސާ ހިނގުމުން ކުރިން ފަޅުވެރިންނަށް އަދި ދޯނި ބޮޑުވެރިޔާގެ ހަވާލުގައި ފަރާތަކަށް

ދޯނީގައި އަލިފާނުގެ ހާދިސާއެއް ހިނގައިގެން ދުވޭކަން އަންގާފައިވަނީ ހެކިވެރިން ނޫންކަން ހެކިވެރިންގެ ހެކިބަހުގެ ދިނުމާއި ފުރުސަތުގެ ހިމެނުން ބައެއްމުއާމަލާތްތަކުގައި ސާރވޭ ރިޕޯޓު ހުށަހެޅި ބަލާފައިވާކަން. ދޯނި ބެހެއްޓިގެން ހުރި މުއްދަތުގައި އަދި އިއްޔެއިން ފުރުސަތުން ދިމާވާ ބަލާނަމަ ދޯނީގައި އަލިފާނުގެ ހާދިސާއެއް ހިނގައިގެން އެކްސިޑެންޓުގެ ގޮތުގައި ބެލޭނެ ކަމަށް އެންމެ ރަނގަޅަށް ސާރވޭއަރ ކަމަށް ބަލާނީ ރިޕޯޓު ވަނީ ދޯނީގައި ބިރުވެރިކަމާއި، ހާދިސާ ހިނގިއިރު އެނގުމެއް ނުވި ވަގުތެއް ބަލައި ހާދިސާއެއް ހިނގާ ކަމަށް ފާހަގަކޮށް ދޯނި ބެހެއްޓިގެން ހުރި ފަރާތަށް ޝަކުވާ ކުރެވުނު ކަމަށެވެ. ބިރުގަނެ ކުރިމަތިވެ ސާފުވާ ޙަޤީޤަތެކެވެ.

22.3 ސާރވޭއަރު ގެ ދިރާސާ ފުރުސަތުގެ ފަރާތުން ބައްދަލުކުރެވުނު ރިޕޯޓު ހިނގުމަށް، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދިން ބަޔާން އަދި ދޯނި ބެހެއްޓިގެން ހުރި ފަރާތުން ބުނެފައިވާ ބަޔާންތަކުގެ ސާރވޭ ހިނގި ވަގުތު ދޯނި ބެހެއްޓިގެންހުރި ބަޔަކު ލިބިކަން އެނގިގެން ނުދެކެން.

23. ދޯނީގައި ސާރވޭ ހިނގި ވަގުތު ބަޔަކު ލިބިކަމާއި، އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީގެ ޝަރުޠުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމުގައި ވެސް ދޯނިބެހެއްޓިގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ސާރވޭކުރުމުގެ ކަމާބެހޭފަރާތަށް، އެކަން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ސާރވޭކުރުވައިދެވޭ ކަމަށް އިސްތިއުނާފު ބަލައިގަތް ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

24. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ފަދައިން އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީގެ ދަށުން ބީމާކުރެވޭ ޖުމްލަ ވެސަލްގެ 10% (ދިހައެއް އިންސައްތަ) އުނިކުރުމަށްފަހު ބާކީވާ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީގެ ދަށުން ދަށުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ލިބިދޭނީ ދޯނި އެއްކޮށް ހަލާކުވެ ނެތިގޮސް ހާލަތުގައި ނުވަތަ total loss ގެ ހާލަތުގައިކަން އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއިން އެނގޭކަމާއި، މި މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހި ޤާނޫނުގެ ދިރުމުން އަދި މިނިވަން ސަރވޭއަރއެއް ކަމަށްވާ، އިންޖިނިއަރިންގ ސަރވޭއަރުން ކޮށްދީފައިވާ

އިން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ "ޑެމޭޖް ސަރވޭ ރިޕޯޓް" އިން މި ހާދިސާގެ ސަބަބުން ދޯނި އެއްކޮށް ހަލާކުވެ ނެތި ގޮސްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމަށް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ވާހަކަދައްކާފައިވެއެވެ.

25. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި marine hull claim form އިންވެސް ދޯނި އެއްކޮށް ހަލާކުވެ ނެތިގޮސްފައިވާކަން އެނގޭކަމާއި، އެ ފޯމުގައި ދޯންޏަށް [illegible] [illegible] އެދިފައިވާ އަދަދު ނޫންކަމުން، ދައުވާގައި އެދިފައިވާ 1,350,000ރ. (އެއްމިލިއަން ތިންލައްކަ ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ނަގައިދޭން ކަމެއް ނެތްކަމަށް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ވާހަކަދައްކާފައިވެއެވެ.

26. Marine hull claim form އިން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދޯންޏަށް [illegible] [illegible] [illegible] ޚަރަދުވާނެ ކަމަށް އަންދާޒުކުރެވޭ 605,000ރ. (ހަލައްކަ ފަސްހާސް ރުފިޔާ) އަދި [illegible] އަށް ޚަރަދުވާނެ ކަމަށް އަންދާޒުކުރެވޭ 378,215.30ރ. (ތިންލައްކަ ހަތްދިހަ އަށްހާސް ދުއިސައްތަ ފަނަރަ ރުފިޔާ ތިރީސް ލާރި) ކަމާއި، [illegible] ހާދިސާގައި ދޯނީގެ ހަލް އެއްކޮށް ހަލާކުވެފައި، ދޯނީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި އެ [illegible] [illegible] ޚަރަދުވާނީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ކޯޓޭޝަން އަދި އެހެނިހެން ކުންފުނިތަކުން [illegible] ނޫންކަމުން އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ވާހަކަދައްކާފައިވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން އެދޭގޮތް

27. އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީގެ ދަށުން [illegible] ވަކީލުގެ ފަރާތުން ދޯންޏަށް އެދިފައިވާ 1,350,000 (އެއްމިލިއަން ތިންލައްކަ ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރާ

ފަރާތުން [illegible] ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާތީ [illegible] ކަމަށް ކަނޑައަޅައި މައްސަލަ ނިންމައިދިނުމަށް، ސުޕްރީމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފަރާތުން އެދިފައެވެ.

ސާބިތުވާ ވާޤިޢާތާއި ކަންކަން

28. މި މައްސަލައަކީ، އަލިފާނުގެ ހާދިސާއަކާއި، އިންސާނުންނަށް [illegible] އަދި ވަރަށް ބޮޑުމިނުގެ މާލީ [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލައެކެވެ. އެ [illegible] ސާބިތުވާގޮތުން، މި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދޯނިގައި އަލިފާނުގެ ހާދިސާ ހިނގި ވަގުތު އެ ދޯނީގެ [illegible] [illegible] އެއްވެސް [illegible] އެ ވަގުތު ހުރިކަން ނުވަތަ ނެތްކަން ކަށަވަރުކޮށް ސާބިތުނުވެއެވެ.

29. 2015 ވަނަ އަހަރުގެ ޖުލައި މަހުގެ 17 ވަނަ ދުވަހުގެ ރޭގަނޑު 00:40 ހާއިރު، ސ. މަރަދޫ ބަނދަރުމަތީގައި އޮތް [illegible] ދޯނިއެއްގައި އަލިފާން ރޯވެ [illegible] ވަގުތު އެ ދޯނި އަނދައިގެން ދިޔައެވެ. "ސާރާ" ގެ ނަމުން ނަންދީފައިވާ އެ ދޯނީގެ އޮޕަރޭޓަރަކީ، މުޙައްމަދު ވަޙީދެވެ. އެ ދޯނި އޮތީ [illegible] އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނީގައި އިންޝުއަރކޮށްފައެވެ. ނަމަވެސް، އެ ހާދިސާއާ ގުޅިގެން ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލު އެދުމުން އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނިން އެކަމަށް އިންކާރުކުރީއެވެ. އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނިން އެކަމަށް އިންކާރުކުރުމުން އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏާ ދެކޮޅަށް މުޙައްމަދު ވަޙީދު ދައުވާ އުފުލިއެވެ. އެ ދައުވާގެ ޝަރީޢަތް ހިނގައި [illegible] މުޙައްމަދު ވަޙީދު ކުރި ދައުވާ ކާމިޔާބުކޮށްދެއްވިއެވެ. އެ ދައުވާ މުޙައްމަދު ވަޙީދު ނާކާމިޔާބުވި ސަބަބަކީ، އެ ދޯނީގައި އަލިފާނުގެ ހާދިސާ ހިނގި ވަގުތު، އެ ދޯނީގެ [illegible] [illegible] އެއްވެސް [illegible] އެ ވަގުތު ހުރިކަން މުޙައްމަދު ވަޙީދު ސާބިތުކޮށްދީފައި ނެތްކަމަށް ޝަރީޢަތުން ކަނޑައަޅުއްވާފައެވެ.

30. މި އިސްތިއުނާފުގެ ނިންމުން ބިނާވާނީ، އަލިފާނުގެ ހާދިސާ ހިނގި ވަގުތު އެ [illegible] ސެކިއުރިޓީ ބަލަހައްޓަން ސެކިއުރިޓީ ގާޑުން ތިބިކަން، [illegible] [illegible] ބިނާކޮށް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

އިޖްމާލީ ގޮތުން މައްސަލަ [illegible] [illegible] ޚުލާޞާ

31. އަލިފާނުގެ ހާދިސާ ހިނގި ވަގުތު [illegible] ސެކިއުރިޓީ ގާޑުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

32. އަލިފާނުގެ ހާދިސާ ހިނގި ވަގުތު [illegible] ސެކިއުރިޓީ ގާޑުންގެ [illegible].

33. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 02 ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

34. [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible].

ސުޕްރީމް ކޯޓުން މި ކޭސް ދިން އިރުޝާދު

35. ސުޕްރީމް ކޯޓުން މި މައްސަލަ މި ކޯޓަށް [illegible] މި ކޯޓަށް [illegible] އިރުޝާދު [illegible]، އެ އިރުޝާދަކީ، [illegible] މި ކޯޓުން [illegible] މި ކޯޓުން މައްސަލަ ބަލައިން [illegible] އެއީ އިރުޝާދު [illegible] ވާކަމަށް [illegible].

މި ކޯޓުގައި މައްސަލަ ބަލައިން ގެންދިޔަ ގޮތް

36. މި މައްސަލައަކީ، ސުޕްރީމް ކޯޓުން [illegible] މި ކޯޓުގައި ބަލައިން ގެންދިޔަ މައްސަލައެއް [illegible] މައްސަލަ ބަލައިން [illegible] [illegible] ދެވިފައެވެ.

37. އޭގެ އިތުރުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން މި މައްސަލަ މި ކޯޓަށް [illegible]، [illegible] މި ކޯޓުން [illegible] މި ކޯޓުން މައްސަލަ ބަލައިން [illegible]، މި ކޯޓުން އެ [illegible] އެ [illegible] މި ކޯޓުގައި މައްސަލަ [illegible]، [illegible] މި މައްސަލައިގެ [illegible]، [illegible] މި ކޯޓުގައި [illegible] ދެވިފައެވެ.

38. އެ [illegible]، މި [illegible] އެ [illegible]، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ [illegible] މި ކޯޓުގައި [illegible]. އެހެންކަމުން، [illegible] 2 (ދޭއް) [illegible]

ހެކިބަސް މި ކޯޓުގައި ނަގައި އެ ހެކިބަހާ ގުޅިގެން ދެފަރާތުން ފާހަގަކުރަން ބޭނުންވާ ކަންކަން ފާހަގަކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދެވިފައިވެއެވެ.

39. އެއަށްފަހު، ޖުމްލަކޮށް މުޅި ހެކިތަކަށް އެކުގައި ރިޢާޔަތްކޮށް، [illegible] ހާދިސާ ހިނގިއިރު، އެ [illegible] ސެކިއުރިޓީ [illegible] އެއްވެސް މީހަކު ހުރިކަން [illegible] ފަރީޤަށް ސާބިތުކޮށްދެވިފައިނުވާކަމަށް [illegible] [illegible] ބެލިފައިވާނެއެވެ.

ދިފާޢުގެ ހެކިބަސް

40. [illegible] ވަކީލުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ދިފާޢީ [illegible] [illegible]، ސ. [illegible] ހުސައިން އައްބާސް އަދި ސ. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] އެ [illegible] ސެކިއުރިޓީ [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible].

41. އެ [illegible] [illegible] ހުރި [illegible] [illegible]. އެ [illegible] ހެކިބަހުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] ހެކިބަހުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

42. އެ [illegible] ހެކިބަހަށް، އެ [illegible] ސެކިއުރިޓީ [illegible] އެ [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (direct evidence) [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ނަމަވެސް، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ސަބަބަކީ، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ވާއިރު، ޙައްޤު ނަތީޖާއަކަށް ވާސިލުވުމަށް، އެ ދެފަރާތުގެ ހުށަހެޅުން ބަލަމުން ދިޔުމުގައި ރިޕޯޓުތަކާއި ހުރި އެކަން ހުށަހެޅުމާއި އެ ދެފަރާތުގެ ހުށަހެޅުންތައް ކަމާއި ހުށަހެޅުން ވަޒަންކުރަންޖެހޭނެކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަމެވެ.

ހެކި ހުށަހެޅުން

43. މި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅި ނުވަތަ ދެފަރާތުގެ ހުށަހެޅުމުގައި ގެއްލުން ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަން ފާހަގަކޮށް ދެފަރާތުން ފުރުސަތުދީފައި އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި 3 (ތިނެއް) ހެކި ހުށަހަޅާ ކަންކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

44. މިކަމާ ގުޅޭގޮތުން، އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން ފާހަގަކޮށްފައި ވަނީ އިންޝުއަރަންސް ސަރވޭއަރ ރިޕޯޓުގެ 8.5 އަށް ބަލާލުމުން ފާހަގަކުރެވޭ. އެގޮތުން، ފާހަގަކުރެވޭ އުޅަނދުގެ ހާދިސާ ހިނގިއިރު އުޅަނދުގައި އެއްވެސް މީހަކު ނެތްކަމަށް އެ ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަން އެކަމެވެ.

45. އެ ރިޕޯޓުގެ 8.5 ވަނަ ނަންބަރުގައި ވަނީ:

"The vessel was not manned at the time of the incident. The vessel was laid up prior to the incident after the Captain of the vessel (Mr. Mohamed Junaid) had left to join another vessel."

މިހެންނެވެ.

46. ދެވަނަ ކަމަކަށް، އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން ފާހަގަކޮށްފައި އޮތީ ޑޮކް ރިޕޯޓުގެ ވާހަކައެވެ. އެގޮތުން، އެ ހާދިސާ ހިނގި ވަގުތުގައި ބޯޓު ސްޓޯރޭޖްގައި ހުރިކަމަށް އެ ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، އެ ދެފަރާތުގެ ބަސްތަކުގައި ބޯޓު ދޫކުރުން ސްޓޯރޭޖްކޮށްފައި ނުވާކަމަށް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން ފާހަގަކޮށް

އެ [illegible] އެ ތަނުގައި [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، އެ [illegible] އެ ތަނުގައި [illegible] [illegible] އެ ބަޔާނުން ފާހަގަކުރެއެވެ.

47. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، އެ [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] އެ ތަނުގައި [illegible] [illegible] ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

[illegible]

48. މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]

49. މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

50. މި މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible]، [illegible] 04 (ހަތަރެއް) [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ރިޕޯޓުގައެއްނޫނެވެ. އެހެންކަމުން، އެއީ ސީދާ ހެއްކެއް (direct evidence) ނޫންކަން އަހަރެންނަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

.51 ދެވަނަ ކަމަކަށް، މި މައްސަލައިގައި ހެކިބަސް އަދާކުރި ދެމީހުންކުރެ އެއްވެސް މީހަކު އެ ހާދިސާ ހިނގި ތަނުގައި އެ ވަގުތު ތިބިކަން އެއިން އެއްވެސް ރިޕޯޓެއްގައި ލިޔެ ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާކަން އަހަރެންނަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

.52 ތިންވަނަ ކަމަކަށް، އެ ދެބެއިންގެ ހެކިބަހަކީ، ހާދިސާ ހިނގިތަނުގައި ތިބިކަމަށްބުނެ، ހާދިސާ [illegible] ފެނުނުކަމަށް ބުނެ އަދި އަޑު އިވުނުކަމަށް ބުނެ ދީފައިވާ ހެކިބަހެއްކަމަށް ވީމާ، އެ ހެކިބަހަކީ ސީދާ ހެކި (direct evidence) ކަމަށް އަހަރެންނަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

.53 ހަތަރުވަނަ ކަމަކަށް، މުޙައްމަދު ވަޙީދު [illegible] ކޯޓުގައި، އެ [illegible] ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

.54 އެހެންކަމުން، [illegible] ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

[illegible] (Reliability)

.55 [illegible]

56. ޕޮލިސް ރިޕޯޓުގެ 4 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި:

“All the people who have been reported to be present nearby the scene at the time of the incident were questioned”

އެފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާއި، އެކަމާބެހޭ ޕޮލިސް ރިޕޯޓުގައި ހިނގައިދިޔަ ތަނުން، އެ ދުވަހު އަނބުރާ ޙާދިސާ ގެއްލުންލިބުނު ރިޕޯޓުން، އެ ކޯޓުގެ ސާބިތުކުރުމަށް ބަލައިގަނެފައިވާ ހިއްސާކުރެވިފައިނުވާ އެއްވެސް މިނޫން ހިނގާފައިވާކަމުގެ އަދި މިކަން ކުރިކަމުގެ ތަފުސީލުތަކާ ހިސާބުގައި ނަޒަރު ދެއްވާ ސާބިތުވުމަށް ހުށަހަޅާފައިނުވެއެވެ. ސަބަބަކީ، އެ ޕޮލިސް ރިޕޯޓު ހިނގި ވަގުތު އެ ދުވަހުން އެ ކޯޓުގެ ސާބިތުކުރުމަށް ބަލައިގަނެފައިވާ، އިންސާފުވެރިކަމުން އެއްބަސްވާ ބަޔާންތަކާއި ބަޔާންތަކުގެ ހުށަހަޅާ ބަލަފައިވާކަމެވެ.

57. ދެވަނަ ކަމަކަށް ފާހަގަކުރަނީ، އެ ދުރުވެރިކޮށްދިނުމަށް ސާބިތުކުރި ގޮތުގެ ބެލުމަށް، އެ ވަގުތުގައި ޝާހިދުގެ އެއްވެސް ހިތްހަމަޖެހުމެއް ނެތްކަމެވެ. މިސާލަކަށް ދިނުމަށް އެކަމާ އެއްވެސް ހިތްހަމައް، ބަޔާން ޝާހިދުންގެ ގޮތުގެ ބަޔާންދިނުމެއް، ވަކިގޮތަކަށް އެއްބަސްވުމާއި ވަކި ކަމަކާ އެއްވެސް ހިތްހަމަޖެހުމެއް ނެތްކަމަށް، ސާބިތުކުރި ހިތްހަމަޖެހޭ މިންވަރަށް ސާބިތުވާ ގޮތެއް ހިއްސާކޮށްފައިވާ ބަޔާންތަކުގައި ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ސަބަބަކީ، ވަކި ގޮތުގެ ޝާހިދުން އެ ކޯޓުގެ ސާބިތުކުރުމަށް ބަލައިގަނެފައިވާ ގޮތެއް ހިއްސާކޮށްދީފައިވާތީ، އެކަމާބެހޭ ބަޔާންތަކާ ހިތްހަމަޖެހޭ ގޮތެއް ސާބިތުވާކަމުގައި ނުވެދާނެތީ އެކަމުގެ ހުށަހަޅާ ބަލަފައިވާކަމެވެ.

58. ތިންވަނަ ކަމަކަށް ފާހަގަކުރަނީ، އެ ރިޕޯޓުން ހިމެނޭ އަދާކުރި ވަގުތެވެ. މިއުސާމަ ތަޙުޤީޤުކުރުމުން ދިޔައީ މީހުން ގިނަ ރިޕޯޓްތަކަށް، ދިފާޢީ ބަޔާންތައް ނެތެވެ. ހިއްސާކުރި ގޮތުގެ ހިސާބުގައި އެ މަސްއަލަ ތަޙުޤީޤުކުރި ވަގުތު އެކަމާ ނުވާ ހިތްހަމަޖެހޭ މިންވަރަށް ސާބިތުކުރެވޭ ގޮތެއް ހިއްސާކޮށްދީފައިވާތީ ހުށަހަޅާފައިނުވެއެވެ. ސަބަބަކީ، އެ ޕޮލިސް ރިޕޯޓު ހިނގި ވަގުތު އެ ދުވަހުން އެ ކޯޓުގެ ސާބިތުކުރުމަށް

ބަލަހައްޓަން ޖެހިނަމަ، މައްސަލައިގެ ތަޙްޤީޤުގައި އެކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ދާއިރާތަކުން އެކަން ފާހަގަކުރެވުނު ފުރުޞަތު ބޭނުންކުރަން ބަލަދީފައެވެ.

59. ހަތަރުވަނަ ކަމަކަށް ފާހަގަކުރަނީ، އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ފޯމުން ހަމަ ކެޕްޓަން ފޯމުގެ 7 ވަނަ ސުވާލުގެ (c) ގައި:

“please provide details of the watch keeping regime in force on the vessel”

އެ ފަރާތުން ބައްޕަންކޮށްފައިވާ ފޯމުގައި، ޖަވާބުދީފައިވާ ކަމަށް ބުނާ ޖީޕީއެސް މައުލޫމާތު ހިމަނާފައިވާކަމެވެ. އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަށް ހުށަހަޅާ ފޯމު ހުށަހަޅައިދިނީ، އެ ބަލާނާގެ ނަމުގައި ހިނދު ވަގުތު އެ ލޯންޗުގެ ޝަރުޢީ ބަލަހައްޓަން އެއްވެސް ޖަވާބު ހުށަހަޅާފައި އަޅުވާލާ ސުވާލަށް ނުބައްލަވާފައިވާ ވިޔަސް، ހުކުމާގެ މައްސަލައިގައި ސުވާލުއްވަނުފާއިތުވާފައިވާ އަދި އެއްވެސް ފަދައެއް ނުދީފަެއެވެ. ސަބަބަކީ، އަލިފާނުގެ ހާދިސާއާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު ވަކިވަކި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަށް ބަދަލު ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ފޯމުގައި ކެޕްޓަނާ އެ ބަލާނުގެ ހާދިސާ ހިނދު ވަގުތު އެ ލޯންޗުގެ ޝަރުޢީ ބަލަހައްޓަން އެއްވެސް ފަރާތެއް ހުރިނަމަ އޭނާ އެ ކެޕްޓަނާ ބަލަހައްޓަން ޖެހިނަމަވެސް އޭނާ އެ ކެޕްޓަނާ ބަލަހައްޓަންޖެހޭ ފުރުޞަތު ބޭނުންކުރަން ބަލަދީފައެވެ.

ހާދިސާއާގެ ބަދަލު އެ ދުވަހުން ހާޒިރުވެ ބިލިކަން ސާބިތުވުން

60. ބަލާންތެރިން ކަންކަން އަޅުވާލައި ހުރިހައި، އެ ދުރުހާލުތައްގެ ހާލަތަކުން ބޮޑުފުރަން ހަމަ އެއްވެސް ހައްކާއި

އަދި ޤާނޫނީއެއްވެސް އަދި އެއްވެސް ފިޔަވަޅުއެއްވެސް ހުރިހާ ހިނގި ދުވަސްވަރުގެ ތަފާސީލާކަން ފުރަހަން

އޮތްކަން މި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުން އެނގެން ނެތްކަން [illegible]
ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

61. އެ [illegible] [illegible]، [illegible] ދިފާޢާއި، [illegible] [illegible] ދިފާޢާއި އަދި [illegible] އިންސާފުގެ ދިފާޢުންކަން އެއްވެސް ދިފާޢުކަން އެއްވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެއީ އިތުރުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެއީ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރެވެއެވެ. [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި އެއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެ [illegible] [illegible] [illegible] އެއީ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

62. މި މައްސަލައަށް [illegible]، މިއީ [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެއާ [illegible]، މިއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލައާއި [illegible] ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

63. [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible]

[illegible] ނެތުމުން، [illegible]

[illegible]

64.[illegible]

65.[illegible]

66.އެހެންކަމުން، [illegible] ހުކުމަށް [illegible]

ނިންމަން ފާސްވި ގޮތް

67.ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2391/Cv-C/2016 [illegible]

ފަނޑިޔާރު [illegible] ރައުޔު

68.އަހުރެން ފަނޑިޔާރު [illegible] ތާއީދުކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު [illegible] ޢަބްދުﷲގެ ރައުޔު

69.އަހުރެން ފަނޑިޔާރު [illegible] ތާއީދުކުރަމެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބަޔާންކޮށްދިނުން

70. މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު މި މައްސަލައިގެ ޚަސްމުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން، އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މި ޤަޟިއްޔާ ނިންމާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހެވެ.[1] އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ރިޕޯޓު ޚަސްމުންނަށް ހަވާލުކޮށްފައިވާނަމަ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނެ ތާރީޚަކީ އެ ރިޕޯޓު ޚަސްމުންނަށް ހަވާލުކުރާ ތާރީޚެވެ.[2] އެހެންނަމަވެސް ޚުލާޞާ ރިޕޯޓަށް ބިނާކޮށްގެން އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.[3]

ނިޔާ:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކޮށްދެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތީން ހުރުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2391/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމަށް ބަދަލެއް ގެނައުމުގެ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި މި މައްސަލަ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ ސޮއި:

ފަނޑިޔާރު ފާތިމަތު ފަރީޝާ

ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ޝަފީޢު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް ޢަބްދުﷲ

---

[1] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[2] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

[3] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)